Галицький економічний вісник https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu
Galician economic journal, No 4 (101) 2026
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2026.04
ISSN 2409-8892. Web: **http://galicianvisnyk.tntu.edu.ua**

УДК 338.24.65

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ КОНСАЛТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВА

Олександр Кундеус
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, Україна
ORCID: 0000-0002-2944-2588

Богдан Мариняк
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, Україна
ORCID: 0009-0005-9998-164X

Резюме. *Розглянуто сутність обліково-аналітичної системи підприємства, визначено, що основним її призначенням є інформаційно-аналітична підтримка управлінських процесів на підприємстві, а також забезпечення дотримання законодавчих норм, регуляторних вимог та етичних стандартів. Зазначено, що на основі отриманої інформації ідентифікуються ризики невідповідності фінансовому, податковому, корпоративному та антикорупційному законодавству, визначаються пріоритети розвитку. Прискоренню процесу збирання та опрацювання облікової інформацій сприяє діджиталізація обліково-аналітичних систем, що дозволяє отримувати необхідну інформацію практично в режимі реального часу, забезпечити безперервність моніторингу господарських операцій та зниження впливу людського фактора. Окрім того, обліково-аналітична система підприємства є важливим елементом забезпечення стабільності, економічної безпеки та довіри з боку стейкхолдерів. Автори відмічили, що сучасному бізнес-середовищу притаманна зростаюча регуляторна складність, тотальна діджиталізація бізнес-процесів, дефіцит ресурсів та високий рівень конкуренції. Бізнесу стає дедалі складніше утримувати ринкові позиції через часті зміни у законодавстві, динамічний розвиток технологій, мінливість потреб клієнтів та напружену конкурентну боротьбу. Актуальним у даному контексті є застосування консалтингових послуг, що дозволяє сформувати додаткові конкурентні переваги через консультування в проблемних питаннях та розроблення відповідних рекомендацій профільними аутсорсинговими компаніями. Визначено причини, що стимулюють бізнес до застосування бухгалтерського консалтингу, визначено основні переваги та недоліки застосування бухгалтерського консалтингу. Також визначено фактори, що впливають на формування ціни на послуги з бухгалтерського консалтингу. Звернено увагу на той факт, що на сьогодні в державному класифікаторі видів економічної діяльності консалтингові послуги не виокремлені як окремий вид діяльності, що спричиняє певні складнощі в оцінюванні показників ринку консалтингових послуг. Також оцінювання ринку консалтингових послуг ускладнюється через відсутність чітко визначених категорій витрат, пов'язаних із консалтинговими послугами у фінансовій звітності підприємства. Досліджено доцільність застосування бізнесом консалтингових послуг з метою оптимізації обліково-аналітичних систем підприємства. Розглянуто особливості розвитку українського ринку бухгалтерського консалтингу, визначено основні проблеми, що гальмують розвиток консалтингової діяльності в Україні.*

Ключові слова: *консалтингові послуги, бухгалтерський облік, оподаткування, обліково-аналітичні системи підприємства, бухгалтерський консалтинг, аутсорсинг.*

Дата надходження 26.06.2026
Дата прийняття 11.07.2026
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2026.04.094 *Дата публікації 31.08.2026*

UDC 338.24.65

ACCOUNTING CONSULTING AS A TOOL FOR OPTIMIZING THE COMPANY'S ACCOUNTING AND ANALYTICAL SYSTEMS

Oleksandr Kundeus
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Bohdan Maryniak
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. *The article examines the essence of the accounting and analytical system of the enterprise, determines that its main purpose is information and analytical support of management processes at the enterprise,*

 Corresponding author: Oleksandr Kundeus; e-mail: Kundeus40@ukr.net

as well as ensuring compliance with legislative norms, regulatory requirements and ethical standards. It is noted that on the basis of the received information, the risks of non-compliance with financial, tax, corporate and anti-corruption legislation are identified, development priorities are determined. The acceleration of the process of collection and processing of accounting information is facilitated by the digitization of accounting and analytical systems, which allows obtaining the necessary information practically in real time, ensuring the continuity of monitoring of economic transactions and reducing the impact of the human factor. In addition, the accounting and analytical system of the enterprise is an important element of ensuring stability, economic security and trust on the part of stakeholders. The authors note that the modern business environment is characterized by growing regulatory complexity, total digitization of business processes, a shortage of resources and a high level of competition. It is becoming increasingly difficult for businesses to maintain market positions due to frequent changes in legislation, dynamic development of technologies, variability of customer needs and intense competition. The use of consulting services is relevant in this context, which allows to form additional competitive advantages through consulting in problematic issues and the development of relevant recommendations by specialized outsourcing companies. The study identifies the reasons that stimulate business to use accounting consulting, identifies the main advantages and disadvantages of using accounting consulting. Factors affecting the formation of the price of accounting consulting services have also been determined. The article draws attention to the fact that today in the state classifier of types of economic activity, consulting services are not singled out as a separate type of activity, which causes certain difficulties in evaluating the indicators of the consulting services market. Also, the evaluation of the market for consulting services is complicated by the lack of clearly defined categories of costs associated with consulting services in the financial statements of the enterprise. The expediency of the business using consulting services in order to optimize the accounting and analytical systems of the enterprise has been studied. The peculiarities of the development of the Ukrainian accounting consulting market are considered, the main problems inhibiting the development of consulting activities in Ukraine are identified.

Key words: *consulting services, accounting, taxation, accounting and analytical systems of the enterprise, accounting consulting, outsourcing.*

Received 26.06.2026
Accepted 11.07.2026
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2026.04.094 *Published 31.08.2026*

Постановка проблеми. За сучасних умов ведення бізнесу значної популярності набувають консалтингові послуги, в тому числі послуги бухгалтерського консалтингу. Спонукальним фактором застосування бухгалтерського консалтингу вітчизняними підприємствами, що функціонують в умовах економічної, політичної, безпекової та кадрової кризи, а також цифровізації бізнес-процесів, високої вартості ліцензійного бухгалтерського програмного забезпечення, кризи ресурсів та підвищення вимог до якості управлінського процесу, є можливість підвищити результативність ведення бізнесу. В такій ситуації багато підприємств надають перевагу аутсорсингу облікових функцій, що дозволяє отримати кваліфіковане консультування з питань бухгалтерського та податкового обліку, а також оперативного, тактичного та стратегічного управління.

У повоєнний період потреба у залученні зовнішніх експертів з консалтингових послуг у сфері бухгалтерського обліку зростатиме через потребу в підвищенні підприємницької активності, залучення прямих іноземних інвестицій, а також пришвидшенні інтеграції вітчизняного бізнесу до європейського економічного простору.

Створення сприятливих умов для розвитку консалтингових компаній дозволить оптимізувати бізнес-процеси на вітчизняних підприємствах, збільшити податкові надходження, стабілізувати економіки та пришвидшити повоєнну відбудову України.

Відповідно до окреслених тенденцій питання дослідження бухгалтерського консалтингу як інструмента оптимізації бізнесу набуває все більшої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оптимізації обліково-аналітичних систем підприємства та застосування бухгалтерського консалтингу набуває все більшої актуальності як в наукових колах, так і поміж представників бізнесу.

Сутність та роль обліково-аналітичної системи у забезпеченні комплаєнсу на підприємствах досліджено Н. Кудренко [1], автором розроблено модель обліково-аналітичної системи підприємства, яка відображає послідовний та взаємопов’язаний вплив зовнішніх регуляторних вимог на внутрішні облікові, аналітичні та контрольні

процеси підприємства. Також Н. Кудренко запропоновано модель обліково-аналітичної системи для забезпечення комплаєнсу, яка ґрунтується на інтеграції трьох взаємопов'язаних підсистем – облікової, аналітичної та контрольної, що функціонують у межах єдиного інформаційно-аналітичного простору.

Дослідженню етапів розвитку та методології проведення консалтингу присвячено наукову працю О. Кундеуса та Н. Зарудної [2]. Науковці дослідили роль консалтингових послуг у розвитку економіки, визначили причини їх виокремлення в окрему галузь формату B2B та провели порівняльний аналіз різних організаційно-правових форм консалтингового бізнесу. Еволюцію розвитку та причини зростаючої актуальності консалтингу дослідили також колектив авторів у складі М. Копитко, М. Верескля, Х. Групської [3].

Особливості передавання бухгалтерських функцій підприємства на аутсорсинг досліджено Г. Мацьків, Н. Райтер, Н. Ціцькою, З. Мирончук [4]. Автори класифікували моделі співпраці консалтингових компаній з суб'єктами бізнесу за характером взаємодії: повний та частковий аутсорсинг, зовнішній нагляд, змішана модель співпраці. Розглянуто особливості, стадії та етапи здійснення, переваги та ризики застосування бухгалтерського консалтингу з погляду клієнта.

Дослідженню потреби підприємств та інших суб'єктів бізнесу в бухгалтерському консалтингу, визначенню процедур, етапів та методик бухгалтерського консалтингу присвячено статтю Л. Гнатишин, Г. Мацьків та О. Прокопишин [5]. Автори визначили сферу професійних інтересів консалтингових компаній, змоделювали результати управлінських рішень щодо оптимізації обліково-аналітичних систем підприємства.

Доцільність використання бухгалтерського консалтингу на малих та середніх підприємствах на прикладі європейського досвіду досліджували З. Мирончук, Н. Ціцька, А. Андрушко [6]. Науковці наголошують, що в сучасному європейському бізнес-середовищі консалтинг підсилює ефективність функції управління та сприяє досягненню стійкого розвитку малих та середніх підприємств. У даному контексті бухгалтерський консалтинг розглядається як інструмент створення цінності для європейського малого та середнього бізнесу.

Результати дослідження бухгалтерського консалтингу як «м'якої технології» підтримання малого та середнього бізнесу висвітлено в статті Н. Єршової [7]. Авторка слушно зауважує, що малий та середній бізнес є рушійною силою розвитку економіки України, але йому бракує ресурсів та досвіду, саме тому партнерство з консалтинговими компаніями дозволить швидше і якісніше досягати визначених цілей розвитку. В статті досліджено практичні сфери подальшого розвитку бухгалтерського консалтингу.

Вплив війни в Україні на формування попиту і пропозиції на ринку консалтингових послуг та перспективи розвитку бухгалтерського консалтингу у повоєнний період досліджено Г. Мацьків та Н. Райтер [8].

Попри значний науковий інтерес та зростаючу затребуваність для бізнесу бухгалтерського консалтингу, на сучасному етапі розвитку даний вид економічної діяльності все ще є недостатньо концептуалізованим, консультативна роль бухгалтерів здебільшого розглядається як вторинна або неявна функція. Також важливість подальших наукових досліджень у сфері розвитку бухгалтерського консалтингу зумовлена прогнозованим зростанням його популярності у повоєнний період, у період економічного відновлення та розвитку.

Метою статті є дослідження сутності, функціонального призначення й практичної цінності в управлінському процесі обліково-аналітичної системи та визначенні можливостей її оптимізації за рахунок застосування бухгалтерського консалтингу.

Постановка завдання. Відповідно до зазначеної мети дослідження сформульовано такі завдання: визначення сутності та функціонального призначення

обліково-аналітичних систем підприємства; базових умов відокремлення консультування в окрему сферу економічної діяльності; основних факторів, що в сучасному бізнес-середовищі сприяють зростанню затребуваності бухгалтерського консалтингу; основних переваг та недоліків використання підприємством бухгалтерського консалтингу; формування критеріїв відбору компанії з надання послуг бухгалтерського консалтингу; аналіз можливостей застосування бухгалтерського консалтингу як інструменту оптимізації обліково-аналітичної системи підприємства.

Виклад основного матеріалу. Важливим інструментом досягнення результативності діяльності підприємства є забезпечення ефективності його обліково-аналітичної системи, яка складається з інтегрованого комплексу процедур, методів і технологій, орієнтованих на збирання, систематизацію та аналіз облікової інформації [1, с. 129–130]. Якість та оперативність опрацювання облікової інформації має безпосередній вплив на ефективність управлінських рішень. Обліково-аналітична система охоплює бухгалтерський, податковий, управлінський та аналітичний облік, отримана інформація використовується як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами.

Основним призначення обліково-аналітичних систем підприємства є інформаційно-аналітична підтримка управлінських процесів, забезпечення дотримання законодавчих, регуляторних вимог та етичних стандартів. Н. Кудренко у своєму дослідженні наголошує на тому, що «саме через обліково-аналітичну систему формується інформаційна база, яка забезпечує відповідність діяльності підприємства вимогам законодавства, професійним стандартам, галузевим регламентам і внутрішній корпоративній політиці» [1, с. 130]. Також автор зазначає, що на основі отриманої інформації ідентифікуються ризики невідповідності фінансовому, податковому, корпоративному та антикорупційному законодавству [1, с. 130]. Цифрова трансформація обліково-аналітичних систем підприємства дозволяє значно прискорити процес збирання та аналізу інформації, забезпечити оперативність та достовірність опрацювання даних, безперервність моніторингу господарських операцій та зниження впливу людського фактора.

Сам термін «обліково-аналітична система» свідчить про те, що в цій системі здійснюється облік і аналіз. Облікова підсистема акумулює неопрацьовану для прийняття управлінських рішень інформацію, а вже аналітична підсистема виконує її опрацювання, за необхідності виконується і опрацювання зовнішньої інформації, отримані результати аналізу в необхідному форматі подаються менеджерам. Основним функціональним призначенням обліково-аналітичної системи є формування внутрішньої управлінської та зовнішньої звітності підприємства.

Отже, обліково-аналітична система є сукупністю обліково-аналітичної та контрольної підсистем, які ґрунтуються на обліковій та необліковій інформації, що дозволяє забезпечити потрібною інформацією поточне, оперативне та стратегічне управління підприємством. Окрім того, обліково-аналітична система підприємства є важливим елементом забезпечення стабільності, економічної безпеки та довіри з боку стейкхолдерів. Саме залучення стороннього фахівця, неупередженого та зі «свіжим поглядом», надає можливість об’єктивно оцінити ситуацію, виявити реальні та потенційні загрози, ризики й небезпеки та за результатами аналізу отриманої інформації розробити план заходів з метою їх попередження, мінімізації впливу чи ліквідації наслідків.

З метою візуалізації послідовного та взаємопов’язаного впливу зовнішніх регуляторних вимог та внутрішніх облікових, аналітичних та контрольних процесів підприємства Н. Кудренко запропоновано структурно-логічну модель обліково-аналітичної системи, функціональним призначенням якої є забезпечення комплаєнсу та контролю. Модель сформована з кількох блоків:

- Зовнішнє регуляторне середовище: законодавчі норми та регуляторні вимоги; міжнародні стандарти (IFRS, COSO); корпоративна політика та кодекси етики підприємства.

- Обліково-аналітична система (AIS): фінансовий облік; податковий облік; управлінський облік; аналітичний облік; інформаційні технології та бази даних.
- Механізми комплаєнсу та контролю: внутрішній контроль; аудиторський слід; комплаєнс-моніторинг; внутрішній аудит.
- Аналітичний блок прийняття рішень: оцінювання комплаєнс-ризиків; прогнозування рішень; управлінська звітність.
- Результати: відповідність вимогам і стандартам; забезпечення прозорості звітності; зниження регуляторних ризиків; підвищення довіри стейкхолдерів [1, с. 131].

На сучасному етапі розвитку активно тривають процеси автоматизації та діджиталізації облікових функцій, що значно підвищує ефективність обліково-аналітичних систем підприємства: зростає оперативність та достовірність опрацювання даних, забезпечується безперервний моніторинг господарських операцій, забезпечується можливість отримання аналітичних даних у режимі реального часу.

Сучасне бізнес-середовище характеризується зростаючою регуляторною складністю, діджиталізацією бізнес-процесів, високими вимогами до якості та оперативності управлінських рішень, дефіцитом ресурсів та високим рівнем конкуренції. Сучасним підприємствам стає дедалі складніше утримувати ринкові позиції через часті зміни в законодавстві, динамічний розвиток технологій, мінливість потреб клієнтів та напружену конкурентну боротьбу. Актуальним у даному контексті є застосування консалтингових послуг, що дозволяє сформувати додаткові конкурентні переваги через консультування в проблемних питаннях та розроблення відповідних рекомендацій профільними аутсорсинговими компаніями.

Історично виникненню консалтингу передувало взаємне консультування, тобто взаємодія фахівців з обміну досвідом у професійній сфері. Розвиток ринкових умов господарювання, зростання регуляторної складності ведення бізнесу, автоматизація та цифрова трансформація бізнесу, потреба в неупередженому експертному оцінюванні діяльності підприємства та високої вимоги до ефективності управлінських рішень призвели до зростання затребуваності на консультативні послуги сторонніх профільних фахівців.

У результаті суспільного поділу праці, промислової революції та інтенсифікації конкурентної боротьби сформувався найцінніший і на сьогодні фактор виробництва – інформація. Однією з основних умов досягнення успіху бізнесу стала ринкова та управлінська поінформованість.

Зародження консалтингу відбулося ще наприкінці XX ст. у США. На той момент особливо гостро стояло питання підвищення продуктивності праці в цехах, перші консалтингові послуги стосувалися проєктування складських ліній та ефективної організації простору торговельної зали. Першу консалтингову компанію було створено у 1925 р. Джеймсом О. Мак-Кінсі. Компанія надавала фінансово-аналітичні та бухгалтерські послуги. Зростанню популярності консалтингу сприяло пожвавлення ділової активності після Другої світової війни, саме в цей час консалтингові компанії набули рис повноцінних комерційних підприємств, яким була притаманна власна стратегія розвитку та широкий асортимент послуг [2, с. 95].

Базовими умовами відокремлення консультування в окрему сферу економічної діяльності, на думку М. Копитко, М. Верескля та Х. Групської, стали мінливість ринкових умов та складність для підприємств оперативно самостійно реагувати на внутрішні та зовнішні виклики [3, с. 152].

Колектив авторів у складі Г. Мацьків, Н. Райтер, Н. Ціцької, З. Мирончук вказують на той факт, що в сучасному бізнес-середовищі сформувались тенденції до зростання затребуваності бухгалтерського консалтингу. Основними причинами автори визначають стрімкий розвиток інформаційних технологій, високу вартість спеціалізо-

ваного програмного забезпечення, брак кваліфікованого персоналу та необхідність заощаджувати фінансові ресурси. За таких умов економічно доцільним є передавання функцій ведення бухгалтерського обліку консалтинговим компаніям [4, с. 144].

Результати дослідження дають підстави для виокремлення ще ряду причин, що спонукають бізнес застосовувати консалтингові послуги:

- високий рівень поточної завантаженості менеджерів, що суттєво ускладнює процес самостійного вирішення проблем;
- виникнення на підприємстві нетипових ситуацій, вирішення яких потребує певного рівня знань і навиків, яким фахівці підприємства не володіють;
- зростання цінності оцінювання діяльності підприємства незалежним експертом;
- потреба за складних умов ведення бізнесу підвищувати конкурентоспроможність підприємства, здобувати та утримувати конкурентні переваги;
- інтеграційні процеси до міжнародного економічного простору, що вимагає дотримання міжнародних вимог і стандартів;
- необхідність оптимізації всіх бізнес-процесів та підвищення якості управлінських рішень;
- цифровізація всіх бізнес-процесів та інше.

Попри стрімке зростання в бізнес-колах популярності консалтингу слід звернути увагу на той факт, що на сьогодні в державному класифікаторі видів економічної діяльності консалтингові послуги не виокремлені як окремий вид діяльності, що спричиняє певні складності в оцінюванні показників ринку консалтингових послуг. Також оцінювання ринку консалтингових послуг ускладнюється через відсутність чітко визначених категорій витрат, пов’язаних із консалтинговими послугами у фінансовій звітності підприємства [8, с. 40].

На сучасному етапі розвитку на ринку консалтингових послуг в Україні спостерігається стійка тенденція до зростання попиту на консультативні послуги в сфері бухгалтерського та податкового обліку. На думку Г. Мацьків та Н. Райтер, основними перевагами використання бухгалтерського консалтингу є отримання кваліфікованої підтримки та мінімізація ризиків для бізнесу. Чинним законодавством України закріплено можливість бізнесу передавати функції бухгалтерського обліку на аутсорсинг. Такий підхід дозволяє бізнесу заощадити на утриманні власного бухгалтерського відділу, при цьому забезпечити професійне виконання завдань обліку [8, с. 39].

Визначимо основні переваги та недоліки використання підприємством бухгалтерського консалтингу (табл. 1).

Таблиця 1. Переваги та недоліки застосування бухгалтерського консалтингу*

Переваги	*Недоліки*
Високий рівень професіоналізму та експертизи консультантів	Висока вартість послуг
Заощадження на фонді заробітної плати	Залежність від зовнішніх фахівців
Економія часу та ресурсів	Зростання ризиків безпеки даних (ймовірність втрати конфіденційності)
Заощадження на поточних витратах, що пов’язані з організацією роботи бухгалтера	
Виключається можливість залучення до роботи некваліфікованих фахівців	Складності у забезпечення контролю якості надання послуг, відсутність юридичної відповідальності консультантів за хибні висновки й рекомендації
Відсутність перерв в обліковому процесі (лікарняні, відпустки)	
Використання прогресивних технологій, методів та прийомів	
Об’єктивність та неупередженість	Комунікаційні та культурні бар’єри
Суттєве зниження ризику помилок, можливість отримати неупереджену оцінку	Ймовірність виникнення конфлікту інтересів

*Сформовано авторами за джерелами [4; 5; 6; 8].

Поділяємо думку Л. Гнатишин, Г. Мацьків та О. Прокопишин, які стверджують, що звернення до послуг бухгалтерського консалтингу є доцільним навіть за умови ведення обліку на підприємстві кваліфікованим фаховим бухгалтером чи наявності цілого відділу бухгалтерії. Автори обґрунтовують це твердження тим, що неупереджений фахівець зможе якісно проконтролювати роботу штатного бухгалтера – виявити помилки, розробити рекомендації щодо оптимізації роботи бухгалтерії підприємства та підвищення ефективності роботи бухгалтерів. Цінність послуг стороннього фахівця в сфері бухгалтерського обліку зумовлена тим, що такі фахівці мають значний практичний досвід у різних сферах бізнесу, досвід роботи з податковими органами, обізнані з судовою практикою та відстежують зміни у законодавстві [5, с. 47].

До вибору консалтингової компанії слід підходити виважено та враховувати певні критерії відбору (табл. 2).

Таблиця 2. Критерії відбору компанії з надання послуг бухгалтерського консалтингу

Критерій	*Методи дослідження*
Досвід діяльності в сфері бухгалтерського консалтингу Ділова репутація	- загальний досвід профільної діяльності на ринку; - аналіз відгуків клієнтів; - рейтинг консалтингових компаній; - аналіз складності та успішності реалізованих проєктів
Рівень кваліфікації фахівців консалтингової компанії	- аналіз рівня кваліфікації та досвіду фахівців консалтингових компаній у сфері бухгалтерського консалтингу; - аналіз реалізованих проєктів; - оцінювання складу експертної команди
Вартість послуг	- порівняння цін різних компаній на надання послуг бухгалтерського консалтингу; - аналіз прозорості процесу формування ціни на послуги консалтингу; - визначення співвідношення ціна-якість
Надійність	- оцінювання стабільності фінансового стану компанії; - оцінювання наявності ресурсів для забезпечення якісного надання послуг
Наявність гарантій	- закріплення в договорі надання консалтингових послуг гарантій якості, повноти виконання договірних зобов'язань; - закріплення в договорі надання консалтингових послуг відповідальності за недосягнення визначених результатів
Рівень професійної етики	- моніторинг політики консалтингової компанії щодо професійної етики; - аналіз відгуків клієнтів щодо дотримання експертною групою професійної етики
Забезпечення конфіденційності	- моніторинг заходів компанії щодо забезпечення захисту конфіденційної інформації
Рівень технічного забезпечення	- оцінювання використання сучасних технологій та методів, програмного забезпечення, інноваційності підходів
Індивідуальний підхід	- здатність забезпечити індивідуальний підхід до потреб замовника
Асортимент послуг	- аналіз спектру послуг
Підтримка та комунікація	- рівень підтримання та повноти супроводу замовника; - забезпечення ефективної комунікації

*Сформовано авторами за джерелами [4; 7].

Важливою складовою надання консалтингових послуг у сфері бухгалтерського обліку є формування вартості послуг, при розробленні політики ціноутворення на бухгалтерські послуги консалтингові компанії беруть до уваги ряд факторів:

- рівень кваліфікації та досвід (враховуються досвід і кваліфікація як консультантів, так і бухгалтерів підприємства);

- обсяг, складність і терміни виконання завдань (складні й об'ємні завдання за стислих термінів виконання матимуть значний вплив на зростання вартості послуг);
- рівень конкуренції на ринку бухгалтерського консалтингу (за високого рівня конкуренції консалтингові компанії найймовірніше будуть використовувати цінові важелі для приваблення клієнтів, відповідно ціна на послуги буде нижчою);
- замовлення додаткових послуг;
- наявність специфічних вимог замовника (специфічні вимоги матимуть додаткову вартість).

На практиці використовують кілька моделей взаємодії замовника та консалтингової компанії. Найефективнішими вважаються моделі «експерт–клієнт», «співробітництво». Модель «співробітництво» побудована на синхронізації зусиль замовника і консультанта та орієнтації обох на вирішення проблеми. Тобто відбувається поєднання зусиль обох сторін на всіх етапах консультування. Така спільна робота дозволяє персоналу набути досвіду, розширити власні компетенції, активізувати інноваційний потенціал.

За результатами дослідження ринку консалтингових послуг за 2019–2023 рр. Г. Мацьків та Н. Райтер стверджують про значний вплив на розвиток ринку консалтингу як і всіх інших ключових ринків країни, пандемії та повномасштабної війни. Для сучасного ринку консалтингу притаманні значний рівень конкуренції, що призводить до виведення з ринку «слабших гравців», натомість спостерігається концентрація капіталу через злиття невеликих компаній з потужними структурами [8].

Складна економічна, політична, безпекова та кадрова ситуація в Україні, зумовлена триваючою повномасштабною війною, присутність на вітчизняному ринку іноземних компаній вимагають від вітчизняного бізнесу максимальної оптимізації бізнес-процесів. За таких умов зростає актуальність консалтингових послуг, у тому числі бухгалтерського консалтингу як інструменту управління бізнесом.

Висновки. Проведене дослідження дозволило визначити, що основним призначення обліково-аналітичних систем підприємства є інформаційно-аналітична підтримка управлінських процесів, попередження порушень законодавчих і регуляторних вимог, збереження ділової репутації, мінімізація фінансових і юридичних ризиків, дотримання етичних стандартів. Обліково-аналітична система призначена для забезпечення управлінського процесу, внутрішніх і в зовнішніх користувачів якісною, достовірною та оперативною інформацією.

Сучасному ринку консалтингових послуг у сфері бухгалтерського обліку притаманні певні трансформації, основними з яких є:

- зростання популярності аутсорсингу бухгалтерських функцій;
- відмова від російських програмних продуктів та упровадження альтернативних варіантів (українські або зарубіжні програмні продукти);
- цифрова трансформація та технологічна модернізація – використання інформаційних систем, автоматизованих сервісів та ШІ для автоматизації рутинних завдань з метою підвищення ефективності та вивільнення часу експертів для більш інтелектуальних завдань;
- розширення асортименту послуг – від традиційного ведення звітності до стратегічного фінансового планування;
- упровадження механізмів внутрішнього контролю якості надання консалтингових послуг.

Такі тенденції демонструють якісний розвиток та значний потенціал ринку бухгалтерського консалтингу а Україні, стрімке зростання затребуваності бухгалтерського консалтингу прогнозується у повоєнний період економічного відновлення.

Водночас для підвищення якості консультативних послуг у сфері бухгалтерського обліку та забезпеченні захисту замовників доцільно вжити ряд заходів:

- врегулювання нормативно-правової бази в сфері бухгалтерського консалтингу (діяльності консалтингових компаній та особливостей надання та оплати послуг у сфері бухгалтерського обліку);
- закріплення на законодавчому рівні відповідальності консалтингових компаній за наслідки для підприємства, що спровоковані наданням неякісних консалтингових послуг та рекомендацій;
- при укладенні договору на надання послуг бухгалтерського консалтингу слід чітко прописувати всі вимоги до консалтингових послуг та очікувані результати такої співпраці.

Conclusions. The conducted research made it possible to determine that the main purpose of the accounting and analytical systems of the enterprise is information and analytical support of management processes, prevention of violations of legislative and regulatory requirements, preservation of business reputation, minimization of financial and legal risks, compliance with ethical standards. The accounting and analytical system is designed to provide the management process, internal and external users with high-quality, reliable and operational information.

The modern market of consulting services in the field of accounting is characterized by certain transformations, the main of which are:

- growing popularity of outsourcing accounting functions;
- rejection of Russian software products and implementation of alternative options (Ukrainian or foreign software products);
- digital transformation and technological modernization - the use of information systems, automated services and AI to automate routine tasks in order to increase efficiency and free up experts' time for more intelligent tasks;
- expanding the range of – services from traditional reporting to strategic financial planning;
- implementation of internal quality control mechanisms for the provision of consulting services.

Such trends demonstrate the qualitative development and significant potential of the accounting consulting market in Ukraine, a rapid increase in the demand for accounting consulting is predicted in the post-war period of economic recovery.

At the same time, in order to improve the quality of consulting services in the field of accounting and ensure the protection of customers, it is advisable to take a number of measures:

- regulation of the legal framework in the field of accounting consulting (activities of consulting companies and features of providing and paying for services in the field of accounting);
- enshrining at the legislative level the responsibility of consulting companies for the consequences for the enterprise provoked by the provision of low-quality consulting services and recommendations;
- when concluding a contract for the provision of accounting consulting services, all requirements for consulting services and the expected results of such cooperation should be clearly spelled out.

Список використаних джерел

1. Кудренко Н. В. Обліково-аналітична система як інструмент забезпечення комплаєнсу підприємств. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2026. Вип. 1 (67). С. 128–135. DOI: https://doi.org/10.24144/2409-6857.2026.1(67).128-135
2. Кундеус О., Зарудна Н. Етапи розвитку та методологічні підходи проведення консалтингу. Галицький економічний вісник. 2024. № 5 (90). С. 93–102. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.05.093

3. Копитко М. І., Верескля М. Р., Групська Х. А. Тенденції і виклики у сфері консалтингу та управління бізнес-процесами. Соціально-правові студії. 2021. Вип. 2 (12). С. 151–159. DOI https://doi.org/10.32518/2617-4162-2021-2-151-159
4. Мацьків Г. В., Райтер Н. І., Ціцька Н. Є., Мирончук З. П. Роль консалтингових компаній у забезпеченні надання послуг із бухгалтерського обліку суб'єктами бізнесу. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2024. № 79. DOI: DOI: https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-79-19
5. Гнатишин Л., Мацьків Г., Прокопишин О. Бухгалтерський консалтинг як інструмент управління підприємством. Вісник Львівського національного університету природокористування. Секція: Економіка АПК. 2023. № 30. DOI: https://doi.org/10.31734/economics2023.30.044
6. Мирончук З., Ціцька Н., Андрушко А. Бухгалтерський консалтинг і створення цінності: європейський контекст малих та середніх підприємств. Аграрна економіка. 2025. Вип. 18. № 3–4. DOI: https://doi.org/10.32718/agrarecon2025.03-04.107
7. Єршова Н. Бухгалтерський консалтинг як «м'яка технологія» підтримки розвитку малого та середнього бізнесу. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2023. Вип. 4. DOI: https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-385-396
8. Мацьків Г., Райтер Н. Розвиток ринку бухгалтерських послуг в Україні. Вісник Львівського національного університету природокористування. Секція: Економіка АПК. 2025. № 32. С. 38–42. DOI: https://doi.org/10.31734/economics2025.32.038

References

1. Kudrenko N. V. (2026) Oblikovo-analitychna systema yak instrument zabezpechennia komplaiensu pidpryiemstv [Accounting and analytical system as a tool for ensuring compliance of enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Universytetu. Seriia: Ekonomika*, vol. 1 (67), pp. 128–135. DOI: https://doi.org/10.24144/2409-6857.2026.1(67).128-135
2. Kundeus O., Zarudna N. (2024) Etapy rozvytku ta metodolohichni pidkhody provedennia konsaltynhu [Stages of development and methodological approaches of consulting]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, no. 5 (90), pp. 93–102. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.05.093
3. Kopytko M. I., Veresklia M. R., Hrupska Kh. A. (2021) Tendentsii i vyklyky u sferi konsaltynhu ta upravlinnia biznes-protsesamy [Trends and challenges in the field of consulting and business process management]. *Sotsialno-pravovi studii*, vol. 2 (12), pp. 151–159. DOI: https://doi.org/10.32518/2617-4162-2021-2-151-159
4. Matskiv H. V., Raiter N. I., Tsitska N. Ye., Myronchuk Z. P. (2024) Rol konsaltynhovykh kompanii u zabezpechenni nadannia posluh iz bukhhalterskoho obliku subiektamy biznesu [The role of consulting companies in ensuring the provision of accounting services by business entities]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 79. DOI: https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-79-19
5. Hnatyshyn L., Matskiv H., Prokopyshyn O. (2023) Bukhhalterskyi konsaltynh yak instrument upravlinnia pidpryiemstvom [Accounting consulting as an enterprise management tool]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu pryrodokorystuvannia. Sektsiia: Ekonomika APK,* no. 30. DOI: https://doi.org/10.31734/economics2023.30.044
6. Myronchuk Z., Tsitska N., Andrushko A. (2025) Bukhhalterskyi konsaltynh i stvorennia tsinnosti: yevropeiskyi kontekst malykh ta serednikh pidpryiemstv [Accounting consulting and value creation: the European context of small and medium-sized enterprises]. *Ahrarna ekonomika*, vol. 18, no. 3–4. DOI: https://doi.org/10.32718/agrarecon2025.03-04.107
7. Yershova N. (2023) Bukhhalterskyi konsaltynh yak «miaka tekhnolohiia» pidtrymky rozvytku maloho ta serednoho biznesu [Accounting consulting as a «soft technology» support for the development of small and medium-sized businesses]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 4. DOI: https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-385-396
8. Matskiv H., Raiter N. (2025) Rozvytok rynku bukhhalterskykh posluh v Ukraini [Development of the accounting services market in Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu pryrodokorystuvannia. Sektsiia: Ekonomika APK*, no. 32, pp. 38–42. DOI: https://doi.org/10.31734/economics2025.32.038